

Henki &

elämä

Pitkä matka äidiksi

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

26.4.2023 ■ numero 4

Kokeneesta
sotilaasta
tuli pappi

► sivut 4–5

Vappumunkilla
on luostari-
munkin kaapu

► sivu 8

”Kastoin kerran
vauvan hänen
äitinsä nimellä”

► sivu 11

Pääkirjoitus

Ja penkillä istuu...narsissi

Jyväskylän keskusta on tänäkin keväänä vähäpenkinen. Narsissit kukkivat Nikolainkulman sisäpihalla. Tänäkin keväänä ne kukkivat pihan ainoilla mahdollisilla istuimilla. Muutama nuori on asettunut maahan istumaan niiden viereen. Sokkarin tuulikaapin penkillä on oma vakio-porukkansa. Onneksi penkki on säästetty, vaikka harvinaisuus aiheuttaakin sisäänkäynnille säännöllisesti melkoisen sumpun.

Kauppakeskus Tawastissa harkitsin itsekin vakavasti lattialle istuutumista. En kehdannut. Vanhuksille ja liikuntarajoitteisille rento risti-istunnassa hengailu ei yleensä ole kehtaamiskysymys. Keskustan suunnittelussa on tältä osin kylmästi sivuutettu erilaisten ihmisten tarpeet. Keskustassa kulkevilla päihteiden käyttäjillä on taustalla omat inhimilliset tragediansa, jotka vaativat aivan toisenlaisia huomioita. Heitä ei auteta suuntaamalla resursseja julkisten tilojen istuimien kadottamiseen.

Kaupunkisuunnittelua, jolla pyritään estämään ei-toivottua toimintaa ja ohjaamaan käyttäytymistä kutsutaan vihamieliseksi arkkitehtuuriksi. Suunnittelulla tehdään valitut paikat käyttökelvottomiksi joillekin ihmisille esimerkiksi esteiden, tankojen tai kaupunkitaiteen sijoittelun avulla. Portailla ja tasanteilla voi olla skeittaamisen tai makaamisen estäviä nyyppöitä. Kalterien, piikkien, aitojen, metalliverkkojen ja oudosti sijoiteltujen kukkien maailmassa vain mielikuvitus on rajana.

Jyväskylän kaupunki sijoitti viime keväänä osittain Kävelykadun istumapaikoille pinkin Virididuct-teoksen ja vastasi sen nostattamaan kritiikkiin muun muassa kertomalla teoksen taustalla olevan kokeilun, joka lisää myös asukkaiden toivomaa vihreyttä kaupunkikeskustaan. Penkkejäkin luvattiin lisää.

Uusi kevät on mahdollisuus näyttää, että Jyväskylässä ei harrasteta vihamielistä arkkitehtuuria. Muutaman vuoden sisällä alkava Kävelykadun remontti se vasta mahdollisuus onkin. Myös keskustan kauppakeskusten soisi tuovan huomattavasti lisää penkkejä tiloihinsa.

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

ERITYISNUORISOTYÖNOHJAAJA ILKKA GÖÖS AUTTOI SAANA SUURNÄKKIÄ RAKENTAMAAN LINNUNPÖNTTÖÄ MAANANTAINA 17.4. KELLO 18.07 PERHEIDEN LINNUNPÖNTTÖILLASSA, JOKA PIDETTIIN KOIVUNIEMEN LEIRIKESKUKSESSA.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

- 1 Cafe hyvä hetki arkaamuisin kello 8 lähtien Vaajakosken Wessissä osoitteessa Vesmannintie 6. Tarjolla kahvia, puuroa, päivän lehti ja juttuseuraa. Hartaus kello 10.
- 2 Maailman messu on jumalanpalvelus, joka pidetään selkosuomeksi. Maailman messu sunnuntaina 30.4. ja 28.5. kello 18 Taulumäen kirkossa. Kielitukea on myös muilla kielillä.
- 3 Perheiden vilttikirppis perjantaina 26.5. kello 9.30–12 Tikkakosken kirkolla. Ota mukaan oma viltti ja myy tarpeettomiksi käyneet tavaras! Ei ennakkoilmoitautumista.

Lisää toimintaamme tapahtumaliitteessä.

Sanottua

”Jos nuoret naiset arvostavat vapautta ja tasa-arvoa, ja kirkko maalee hierarkkisyyden ja patriarkaalisuuden purkamisessa, ei ihme, että uskottavuus kärsii.”

Työelämäprofessori Pekka Sauri (Apu 9.4.2023)

”Raamatun inhimillisen historian hyväksyminen vapauttaa meitä, mikä uskossa on ydin eli Jumalan ja lähimmäisen rakastaminen. Kaikkea ei voi tietää, eikä tarvitse murehtia, missä määrin Raamatun pitää olla totta. Jos energiansa käyttää siihen, pyhä kokemus ja uskon syvin sanoma voivat jäädä tavoittamatta.”

Tutkija, pappi Paavo Huotari (Keski-suomalainen 7.4.2023)

perheestä ja työyhteisöstä päättyen kansakuntaan ja viime kädessä koko ihmiskuntaan.”

Työelämäprofessori Pekka Sauri (Apu 9.4.2023)

”Usko rakkauteen on sokaisevaa. Keskusteluissa vastapuoli on ammattirikollinen, joka tietää psykologisesti, mistä narusta vetää. Kaikissa huijauksissa aivopesu on aivan ilmeistä.”

Nettihuijauksien uhreja auttava Tuula Visa (Lakeuden Risti 2/2023)

”Liikunnan vaikutus mielialaan on tunnettu jollakin tapaa aina. Terve sielu terveessä ruumiissa ja muut ikivanhat sanonnat viestivät juuri siitä.”

Psykologi ja urheilupsykologi Susanna Jääskeläinen (Me Naiset 11.4.2023)

4/23

Kannessa: Siru Lehdon kauan kaivattu esikoinen saapui maailmaan lääketieteen avulla. Hänelle pitkä odotus on ollut kaiken vaivan arvoinen.
Kuva: Petri Blomqvist

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Toimitus
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Elina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Salli Hyttinen 041 731 7050

Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jklsrc.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Vapaudenkatu 47
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

f jklsrc

© jyvaskylan_seurakunta

@Henkielama

henkielama

Henki & elämä

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

12. vsk.
ISSN 1798-1255 (painettu)
ISSN 2489-7620 (verkkojulkaisu)

Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Paino Botnia Print Oy Ab
Painosmäärä 60 000 kpl

Jakelu Posti Oyj
Jakeluohjelmat
Postin asiakaspalvelu 0200 77000
www.posti.fi/palaute
Ilmoitusmyynti:
juha.kurvinen@kotimaa.fi,
040 665 5983
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

Ajassa

Puutarhassa sielu lepää

Puutarhahoidossa tärkeintä on utelias ja rohkea mieli, sanoo puutarhuri, opettaja Leena Halko.

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Millainen viherpeukalo olet?

Olen aikamoinen viherpeukalo. Kasvien ja kukkien viljely on lempiharrastukseni sisällä ja ulkona. Rakkaimpia ovat kukat. Kaikenlaista uutta tai erikoista pitää aina hankkia. Minulla on tyypillinen harrastajapuutarhurin ongelma, että ensin hankin ja sitten vasta mietin, mihin saan kasvit ja kukat mahduttamaan.

Mitä viljelet?

Hyötykasveja koitan viljellä niitä, joita kaupasta saa huonosti. Esimerkiksi porkkanan viljeleminen ei ole mielestäni kannattavaa, koska niitä saa edullisesti. Viljelen papuja, joista suosikkini on ruusupapu. Se on paitsi herkullinen, myös todella näyttävä, kukkiva puutarhakasvi. Viljelen mielelläni myös erilaisia kaaleja, ja kukista pidän eniten perennoista. Tänä kesänä aion laajentaa papuviljelmää ja kokeilla pitkästä aikaa tomaattien kasvattamista.

Mikä puutarhaharrastuksessa kiehtoo?

Puutarhanviljely on sielulle hirmu ihanaa. Puutarhassa huolet ja murheet unohtuvat, saa raitista ilmaa ja voi seurata kasvun ihmettä. Tunnistan itsessäni vahvasti myös ekologisen puutarhurin. Omassa puutarhassani pyrin siihen, että erilaisille pölyttäjäille ja muille hyönteisille on hyvät olosuhteet. Hyönteiskato on järkyttävän huolestuttava asia.

Pitkän talven jälkeen kasvien kanssa puuhaileminen luo uskoa, että kesä vielä koittaa, sanoo Leena Halko, joka on koulutukseltaan myös puutarhuri.

Mitä kasveja ehtii vielä laittaa alulle huhti–toukokuussa?

Monenlaisia kasveja ehtii vielä laittaa alulle. Esimerkiksi kaalien esikasvatusaika on lyhyt, samoin pavut ja kurpitsat kasvavat nopeasti. Kukistakin krasit voi kylvää hyvin huhti–toukokuussa.

Millaisista kasveista kannattaa aloittaa, jos ei ole ennen viljellyt mitään?

Parvekkeella kannattaa aloittaa yrteistä. Ihan kaupan ruokkuryteilläkin pääsee alkuun. Myös salaateista saa helposti satoa. Kesäkurpitsa on tuttu suosikki. Herneet ja pensaspavut ovat vaivattomia, ne voi kylvää kesäkuussa suoraan maahan. Lehtikaali on helppo ja näyttävä, mutta vaatii yleensä suojausta tuholaisia vastaan kesäkuussa.

Mitä vinkkejä antaisit puutarhahoidon aloittelulle?

Tärkeintä on utelias ja rohkea mieli. Puutarhahoidon ei ole rakettitiedettä. Jos viljely epäonnistuu, kannattaa kokeilla seuraavana vuonna tai myöhemmin kesällä uudelleen. Jokaisesta epäonnistumisesta oppii aina jotain.

Mihin puutarhahoidon helposti lopahdtaa ja mikä avuksi?

Puutarhahoidon ja parvekeviljelyn vaativat sitoutumista ainakin sen verran, että kasveja muistaa kastella säännöllisesti. Puutarhahoidon voi olla myös työlää. Innostus saattaa lopahdtaa, jos lopputulos ei ole sitä, mitä on ajatellut, mutta aina kannattaa yrittää uudelleen.

Suomalaiset ovat puutarhakansaa. Mistä se kertoo?

Juuremme ovat maaseudulla ja ehkä meillä on sielunikävä sinne, missä on vihreämpää. Suomalaisille luonnonarvot ovat tärkeitä. Ihmisillä on myös enemmän aikaa harrastaa. Nuorten parissa puutarhahoidon on ollut kovasti nousussa.

Millaisia trendejä puutarhaharrastuksessa on juuri nyt?

Luonnon kunnioitus on kasvava trendi. Hyönteiskadosta puhutaan paljon ja meitä on alkanut pelottaa, miten mustikkasadolle käy. Se on kannustanut tekemään muutakin kuin pelkkiä nurmikoita. Hyötyviljely on iso trendi, sillä sen voi aloittaa pienimuotoisesti.

Sotilaspastori ei ole sotaa, vaan ihmistä varten

Jyväskylän varuskunnan sotilaspastori Marko Haukkamäki sanoo, ettei pappi saisi koskaan siunata sotaa.

JANNE KÖNÖNEN teksti
PETRI BLOMQUIST kuva

Marko Haukkamäki oli 24. helmikuuta 2022 ajamassa autollaan sotaharjoituksista Lohtajalta kohti Tikkakoskella sijaitsevaa työpaikkaansa.

Uutiset autoradiosta tiesivät kertoa, että Venäjän invaasio Ukrainaan oli juuri alkanut. Sota oli palannut Eurooppaan.

Jyväskylän varuskunnassa sotilaspastorina työskentelevä Haukkamäki myöntää, että uutiset olivat hänelle, kokeneelle sotilaleikin, suuri yllätys ja järkytys.

– Olimme juuri edellisenä päivänä jutelleet harjoituksissa, että sotaa ei varmasti-kaan tule, Haukkamäki kertoo.

– Ensimmäisten uutisten jälkeen mielin iski huoli omasta perheestä ja siitä, mitä tulevat päivät tuovat tullessaan. Ja miten itse jaksaisin olla pitkiä ajanjaksoja töissä ilman riittäviä lepoaikoja.

Varsin pian ajatukset kääntyivät kuitenkin omasta selviytymisestä yleisempiin huolenaiheisiin.

– Keskustelutilaisuuksia ja hartauksia tapahtumien vuoksi järjestellessä omakin mieli rauhoittui aika pian. Tuli ymmärrystä siitä, että olemme turvassa. Suomeen ei kohdistu akuuttia sotilaallista uhkaa.

Ajatukset siirtyivät pikkujoukkojen omasta jaksamisesta huoleen ukrainalaisten selviytymisestä.

Haukkamäen Jyväskylän varuskunnassa järjestämissä tilaisuuksissa sodan herättämistä tunteista puhuttiin ja tuntemuksia käytiin monipuolisesti läpi. Lopulta tilaisuuksiin ei tullut niin paljon osallistujia kuin sotilaspastori oli ennalta odottanut.

– Hieman keskivertoa enemmän varusmiehiä saapui, mutta kovin suurta liikehdintää ei ollut. Ylipäättään suurta huolta tai pelkoa sodasta meillä Tikkakoskella ei ole juurikaan esiintynyt, hän toteaa.

– Yleisin kommentti varusmiehiltä on ollut, että ”nythän tähän inttiin tuli jokin järki”. Esille tuli siis maanpuolustustahto. Kantakenttien keskuudessa on puolestaan ollut enemmän huolia omasta perheestä mahdollisen sotatilanteen vallitessa.

Sodan alkupäivien jälkeen saapumiseriä varusmiespalvelukseen on ollut jo useampia. Sotilaspastorin mukaan keskustelut varusmiesten kanssa vievät edelleen vain harvoihin sodan puhkeamisen mahdollisuuteen.

– Pääsääntöisesti puhutaan arkeen, seurustelumurheisiin tai vaikkapa isovanhempien menehtymisiin sekä intissä jaksamiseen liittyvistä aiheista. Jonkin verran toki käydään juttelu-uokioissa läpi myös sodan eettistä puolta.

Etiikan käsittelyyn on varattu enemmän aikaa sotilaspastorin oppitunneilla.

– Johdetuissa ryhmäkeskusteluissa puhutaan tappamisesta ja kuolemasta, sekä siitä, millaisia tuntemuksia niiden kanssa tekemisiin joutuminen voisi tositalanteessa herättää.

Haukkamäki painottaa, että suomalaisen ajattelutapa sodan eettiseen puoleen on erilainen kuin monissa suurvalta-armeijoissa. Saati sitten Venäjällä, jossa sodankäynnin tavoissa ei näyettä tunnustavan minkäänlaista moraalista.

– Suomalaisessa sotilaskulttuurissa on hyvin vahvana ajatus, että voimankäytön tulee olla aina harkittua. Ja kriisitilanteessa sotilaan on käytettävä tappavaa voimaa vain silloin, kun se on aivan välttämätöntä.

Yhtä aikaa pappina ja sotilaana Haukkamäki on itse pohtinut sodan moraaliset kysymykset perin juurin lävitse.

– Korostan aina puheissani, että tappaminen ei ole aina oikein edes sodassa. Ja sota on aina pohjimmiltaan Kristuksen hengen vastaista.

Oikeutettu sota on puolustusotaa, mutta minkäänlaisen sodan takia sotilaspastorit eivät puolustusvoimissa palvele. Haukkamäki sanoo, että sodankäynnin sijaan paikalla ollaan vain ja ainoastaan ihmisten takia.

– Jumala ei valitse sodassa, edes oikeutetussa sellaisessa, omaa puoltaan. Puolustusotaa, kuten nyt Ukrainan käymän, puolesta on lupa rukoilla, mutta siihen on aina liitettävä perään Isä meidän -rukouksen kohta ”tapahtukoon sinun tahtosi”.

Sotilaspastorin mukaan Jumalaa ei voida manipuloida rukouksin tai muilla tavoilla omien asevoimien puolelle.

– Emme voi rukoilla aseiden tai sodassa menestymisen puolesta, vaan rukoilemme aina sotaan valmistautuvien tai sen kokemaan joutuvien ihmisten puolesta. Sotilaspastorit palvelevat aina ihmistä.

Todellisuutta Venäjällä, jossa ortodoksi-kirkko on lähtenyt sodan avoimeksi tukijaksi, Haukkamäki katselee murheellisenä.

– Venäjällä on ikään kuin menty Jumalan housuihin. Jumala ei koskaan haluaisi, että

ihmiset sotisivat, hän toteaa.

– Aina, kun ihminen ei ylipäätänsä anna Jumalan olla Jumala, mennään vikasuuntaan.

Sotilaspastorilla on itsellään myös vankka ammattisotilaan tausta.

Haukkamäki valmistui vuonna 1994 opistouseeriksi ja koulutti tehtävissään sen jälkeen varusmiehiä ja henkilökuntaa sekä toimi esikuntatehtävissä.

Myöhemmin elämässä ajankohtaiseksi tullut pappeus ei ollut itsestäänselvyys, vaan oikeastaan aika suuri ihme.

– Tulin vanhalla iällä, ihan pystymetsästä, uskoon vuonna 2009. Heti siitä lähtien minulla oli selkeä Jumalan kutsu toisenlaiseen työhön, Haukkamäki paljastaa.

– Jälkeenpäin ajateltuna uskoon tulo ei toki ollut kertarysäys, kuten sitä on monesti tapana kuvailla, vaan kyllä minua valmistettiin siihen parikin vuotta.

Kun hetki koitti, Haukkamäki kertoo meneensä eräänä sunnuntai-ilta oman kodin lattialla polvilleen.

– Olen luonteeltani kovapäinen sotilas, joten Jumala ei jättänyt minulle muita vaihtoehtoja kuin nöyrytyksen tien. Siihen tilaisuuteen oli tartuttava. Menin kauppaan ja ostin itselleni saman tien *Raamatun*.

– Olin ensin kymmenisen vuotta helluntailaisuudessa mukana. Sinä aikana heräsi halu opiskella teologiaa.

Teologisen tiedekunnan opinnot, varsinkin dogmatiikka, tekivät suuren vaikutuksen.

– Tajusin, että juuri luterilainen versio uskonopista on se, jonka voin itse lähes sanasta sanaan allekirjoittaa.

Yhtä yllättävää kuin uuden ammatin opiskelu oli se, että valmistumisen jälkeen Haukkamäki palasikin takaisin vanhaan työyhteisönsä.

– Opinnot olivat jo loppusuoralla, kun eräänä päivänä olin viemässä tytärtäni autolla lentokentälle. Sain silloin puhelun erältä tutulta papilta Tikkakoskelta. Hän kysyi, että milloinkas olet ajatellut valmistua.

– Hän siinä puhelimesta määritteli aikataulun opinnoilleni. Valmistuttuani olisi mahdollisuus päästä suoraan Tikkakoskelle varuskuntapastoriksi. Gradun aikataulu ja tulevaisuudensuunnitelmat muutenkin menivät kerralla uusiksi, sotilaspastori muistellee huvittuneena.

”Korostan aina puheissani, että tappaminen ei ole aina oikein edes sodassa”, sotilaspastori Marko Haukkamäki sanoo.

Uusi kirkkolaki voimaan heinäkuun alussa

Eduskunta on hyväksynyt uuden kirkkolain, joka astuu voimaan heinäkuun alussa. Uudistus tehostaa kirkon ja seurakuntien hallintoa. Laissa on kiinnitetty huomiota myös seurakunnan jäsenten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen. Osallistumista voidaan edistää muun muassa järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Myös nuorten vaikuttajaryhmistä tulee seurakunnissa pakollisia.

Uuteen kirkkolakiin voi tutustua osoitteessa jyvaskylan-seurakunta.fi/maatoksenteke/kirkkolaki.

MARKUS HALLINEN

Sanan Suvipäivät kesäkuussa Taulumäellä

Kansan Raamattuseuran Sanan Suvipäivät järjestetään tänä vuonna 16.–18.6. Jyväskylässä yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan kanssa. Tapahtuman ajankohtaisena teemana on *Turvassa*. Päivien ohjelma sijoittuu Taulumäen kirkkoon ja sen lähiympäristöön.

Tapahtuman vieraina nähdään muun muassa piispa **Matti Salomäki**, laulaja **Arja Koriseva**, europarlamentaarikko **Mauri Pekkarinen**, kirjailijablogisti **Elina Salminen**, stand up -koomikko **Mikko Väismaa** ja muusikko **Antti Kleemola**. Luvassa omaa ohjelmaa lapsille ja perheille, ja viikonloppun päättävät yhteiset kesälaulajaiset. Koko ohjelma osoitteessa kansanraamattuseura.fi.

Pekka Asikainen valittiin kenttäpiispaksi

Uudeksi kenttäpiispaksi on valittu filosofian ja teologian tohtori **Pekka Asikainen**. Kenttäpiispa muun muassa johtaa ja valvoo Puolustusvoimien hengellistä työtä ja vastaa Puolustusvoimien kirkollisesta alasta ja sen teologisista linjoista. Asikainen aloittaa tehtävässä kesäkuun alussa.

Oikaisu

Edellisen lehden (H&E 3/2023) juttuun **Ulla Remeksestä** oli eksynyt väärä kuvaajan nimi. Kuvan oli ottanut **Petri Blomqvist**.

Lapsen kaipuu jättää jäljen

Tahattoman lapsettomuuden kipeät kokemukset voivat varjostaa kauan odotettua raskautta, eikä lapsettomuus aina pääty lapsen syntymään.

MINNA PALOVAARA teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Jyväskylään kotiutunut **Siru Lehto**, 48, on panostanut työhön ja luonut uraa, mutta hän muistaa aina halunneensa kokea myös raskauden ja äitiyden – kaiken sen, mitä lapsiperhe-elämään kuuluu.

– Myönnän, että katselin poikaystävä-ehtokkaita sillä silmällä, että kenestä tulisi hyvä isä lapsilleni, hän naurahtaa.

25-vuotiaana vierelle oli löytynyt sopiva puoliso, ja aika tuntui muutenkin oikealta. Kasvatustieteen opinnot olivat kesken, mutta valmiina oli jo terveydenhoitajan tutkinto. Lapsi saisi tulla.

– Kolmekymppisenä naisen hedelmällisyys tutkitusti laskee. Koulutukseni takia olin hyvin tietoinen todennäköisyyksistä enkä halunnut enää odottaa. Päätimme mieheni kanssa jättää ehkäisyn pois.

Hoitotyön ammattilaisena hän alkoi tutkia kalenteria ja kuunnella oloaan varhaisen raskauden merkien toivossa. Jokainen kuluva kuukausi tuntui pitkältä, kunnes alkoi mietittyä, onko kaikki kunnossa.

Tahattoman lapsettomuuden taustalta voi löytyä naisen tai miehen tai molempiin liittyviä tekijöitä. Ne voivat olla rakenteellisia, fysiologisia, hormonaalisia – tai sitten selitystä ei löydy lainkaan, kuten Lehdon pariskunnan kohdalla kävi.

Vuoden yrittämisen jälkeen aloitettiin lapsettomuustutkimukset ja pian myös hedelmöityshoidot.

– Etsin aiheesta mahdollisimman paljon tietoa, ja lähdimme hormonihoidon jälkeen suoraan koeputkihedelmöitykseen.

Panokset kasvoivat samalla kun hoidot aloitettiin. Myös taistelutahto ja usko onnelliseen lopputulemaan lisääntyivät. Alkoivat vuodet hoitojen oravanpyörässä, kun koko elämä kiertyi raskaaksi tulon tavoitteluun. Innostusta ja toiveikasta odotusta seurasivat jatkuvat pettymykset.

– Kaikesta huolimatta jaksoin toivoa ja tsemppasin itseni aina uuteen yritykseen. Uusi kuukausi tarkoitti jälleen mahdollisuutta onnistua.

Lukemattomat keskenmenot tulivat

raskauden alkuvaiheessa, ja yksi niistä oli hengenvaarallinen, kivulias ja leikkaukseen johtanut kohdun ulkopuolinen raskaus.

– Sisälläni asui tumma ja syhryinen suru. En olisi halunnut antaa siipiä enää yhdellekään enkelivauvalle, Lehto sanoittaa.

Pakkomielteinen yrittäminen riisuu parisuhteesta luonnollisen rentouden, kun kalenteri jyrää romantiikan. Elämä kaapuu. Hedelmöityshoidot vievät aikaa ja vaativat monenlaista panostamista. Ne maksavat paljon ja ovat rankkoja kestää fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti. Hoitojen keskellä moni pitää asian itsellään ja eristäytyy kuplaansa.

Lehdon mielestä lapseton pariskunta ei kaipa ympäristön uteluita, ihmettelyitä, huumorilla heitettyjä letkauksia tai hyvää tarkoittavia neuvoja – tai tarinoita, kuinka joku tuli raskaaksi, kun vaan lakkausi stressaamasta ja yrittämästä.

” Tunsin vihaa, surua, häpeää – ja tyhjyyttä, jota työelämässä menestyminen ei voinut paikata.

– Parasta olisi todeta, että en välttämättä ymmärrä, mitä käyt läpi. Olen kuitenkin tässä, jos haluat kertoa, hän ohjeistaa.

Hoitojen keskellä omasta naisen kehosta muodostui lääketieteellisten ja kivulaiden toimenpiteiden kohde. Yksityiselle ja herkälle alueelle ihmisyyttä ja parisuhdetta tulivat mukaan työhön tekevät ammattilaiset. Sukupuolen intiimeimmät osat levitettiin toistuvasti kliinisille tutkimuspöydille.

Synkinä hetkinään Lehto kyseenalaisti koko olemassaolonsa: Mikä on merkitykseni maailmassa, jos en voikaan olla äiti,

kuka olen ja ketä varten? Illuusio elämän hallinnasta särkyi.

– Antaisin kaiken rahani ja mitä vaan, mutta silti en ehkä saa sitä, mitä eniten haluan. Tunsin vihaa, surua, häpeää – ja tyhjyyttä, jota työelämässä menestyminen ei voinut paikata.

Aikaa lapsen kaipuussa ja hedelmöityshoidoissa kului yli viisi synkkää surun vuotta. Sen jälkeen kauan odotettua raskautta himmensi pitkään epävarmuus ja pelko. Vaikean raskauden jälkeen myös synnytys oli hankala.

– Mikään ei mennyt kaavan mukaan meidän kohdallamme.

Kun lapsi vihdoin saapui, sydän täyttyi rakkaudesta. Mutta äitiys olikin jännittänyt suorittamista.

– Olin ylivilittynyt äiti, enkä osannut rentoutua. Kun olin niin kovin halunnut tulla äidiksi, kaikki oli tehtävä oppikirjan mukaan ja oikein.

Lehto huomasi, että kirjallisuudessa kertomukset lapsettomuudesta loppuivat lapsen syntymään, jonka pitäisi olla lapsettomuutta korjaava kokemus. Mutta jos niin ei olekaan?

– En löytänyt lainkaan tutkittua tietoa äitiyden rakentumisesta tahattoman lapsettomuuden ja hedelmöityshoitojen jälkeen, joten päätin alkaa tutkia asiaa itse.

Väitöskirjan tekeminen työn ohella lapsiperheen arjessa kesti viisi vuotta, saman verran aikaa kuin esiköiden odotus. Lehto osoitti tutkimuksessaan, että lapsettomuus ei aina pääty lapsen syntymään. Monelle jää ikuinen toiseuden ja ulkopuolisuuden tunne. Pimeät vuodet ja raskaat kokemukset eivät pyyhkiydy pois, vaan ne jättävät jäljen.

– Menetyksiä ja kaikkea tapahtunutta ei ehdi käsitellä hoitojen pyörytyksessä. Tunteet vyöryvät päälle, kun kaiken pitäisi vihdoin olla hyvin ja hartaasti odotettu lapsi on saapunut.

Äidiksi tuloon liittyy kulttuurillinen mallitarina, jonka tahaton lapsettomuus rikoo joka vaiheessa, kun äitiys ei olekaan luonnollista, helppoa ja sujuvaa. Raskauden alkaminen on vaikeaa. Raskausaika kuluu pelossa eikä nainen odotusten vas-

taisesti hehku onnesta. Lisäksi rakkaus lapseen saattaa kehittyä vasta ajan kuluessa, koska tulokkaaseen ei uskalleta kiintyä raskausaikana.

Moni myös lähtee Lehdon tavoin suorittamaan äitiyttä.

– Suurin osa tutkimukseen osallistuneista ajatteli, että äitiydestä tulee suoriutua esimerkillisesti. Ettei saisi valittaa eikä väsyä.

Haastatellut myös kertoivat jääneensä ilman riittävää tukea pitkän prosessin keskellä. Psykososiaalinen tuki unohtetaan lapsettomuushoidoissa.

– Toimenpiteet tehdään ammattitaidolla, mutta kohtaaminen ja silmiin katsominen unohtetaan. Kukaan ei koskaan kysynyt myöskään meiltä, miten jaksamme tai jaksammeko ylipäätään hoidosta toiseen.

Lehdon matka äitiyteen oli pitkä, kivinen ja raskas, mutta hänelle kaiken vaivan arvoinen. Esiköiden jälkeen perhe on täydentynyt vielä kahdella lapsella ilman lääketieteen apua.

– Ajattelen, että juuri nämä lapset oli meille tarkoitettu. Minulle jokainen päivä on äitienpäivä.

Siru Lehto on ammatiltaan yliopettaja ja opettajakoulutuksen koulutusvastaava Jamkin ammattillisessa opettajakorkeakoulussa. Hän on tutkinut väitöskirjassaan äitiyden rakentumista tahattoman lapsettomuuden ja hedelmöityshoitojen jälkeen. Lehto on myös Lapsettomien yhdistys Simppukka ry:n puheenjohtaja.

Tiesitkö?

- Suomessa joka viides hedelmällisessä iässä oleva kohtaa tahattoman lapsettomuuden.
- Tyhjän sylin messu järjestetään Taulumäen kirkossa lapsettomien lauantaina 13.5. klo 18.
- Äitienpäivä vietetään sunnuntaina 14.5.

Taas maistuu munkki

Tuore munkki on pinnalta rapea ja sisältä pehmeä.

SAILA AARNIO teksti
SANNA-LEENA KNUUTTILA selkomukautus
PETRI BLOMQVIST kuva

Toukokuun ensimmäisenä päivänä suomalaiset ovat iloisia kevään valosta ja lämmöstä.

Moni on iloinen myös siitä, että hän saa maistaa munkin ja siman tutut maut.

Vapun perinneherkkuja eli munkkeja ja simaa voi ostaa valmiina, mutta niitä voi tehdä helposti myös itse.

Keski-Suomen Marttojen kotitalousasiantuntija **Tiina Niskanen** neuvoa, miten munkit kannattaa leipoa. Ensin kannattaa ottaa kaikki raaka-aineet huoneenlämpöön.

– Kun taikinassa ei ole kylmiä ja lämpimiä aineita sekaisin, silloin taikina kohoaa hyvin, Tiina Niskanen sanoo.

Munkit kannattaa paistaa isossa kattilassa, jossa on paksu pohja.
– Munkit paistetaan kuumassa öljyssä, Niskanen sanoo.

Kuumaan öljyyn laitetaan vain muutama munkki kerrallaan. Silloin munkkeja on helpompi käänellä reikäkauhalla.

Turvallisuuden vuoksi kattilan kansi kannattaa pitää lähellä hellää.
– Jos öljy kuumenee liikaa ja alkaa räiskyä, laita kansi kattilan päälle.
Sen jälkeen siirrä kattila pois levyiltä, Niskanen sanoo. Hän myös muistuttaa, että öljyn sekaan ei saa koskaan laittaa vettä. Vesi saa öljyn roiskumaan.

Munkit kannattaa syödä tuoreina, mahdollisimman pian paistamisen jälkeen.
– Tuore munkki on pinnalta rapea ja sisältä pehmeä, Niskanen sanoo.

Munkin alkuperästä ei ole tarkkaa tietoa. Munkin tyylistä juhlailevonnaista on kuitenkin syöty Euroopassa jo keskiajalla.

Munkin nimi liittyy siihen, miten sitä valmistetaan. Taikina pullistuu kuumassa öljyssä ja se näyttää luostarimunkilta, jolla on ruskea kaapu.

Munkista tuli osa suomalaista vappuperinnettä 1800-luvun lopussa.

Jos et halua paistaa munkkeja rasvassa, tee donitseja, Tiina Niskanen vinkkaa. Donitsit voi valmistaa kätevästi donitsivuossa uunissa.

Näin valmistat herkulliset munkit (noin 35 kpl)

5 dl maitoa
50 g tuorehiivaa tai 2 pss kuivahiivaa
½ tl suolaa
1,5 dl sokeria
2 tl kardemummaa
1 kananmuna
14–16 dl vehnä jauhoja
100 g margariinia

Paista munkit rypsiöljyssä.

1. Valmista taikina tavallisen vehnätaikinan tapaan.
2. Anna taikinan kohota lämpöisessä paikassa kaksinkertaiseksi.
3. Leivo taikinasta pyöreitä pullia ja kohota ne peitettyinä.
4. Tee kohonneisiin pulliin keskelle reikä ja muotoile rinkiöiksi.
5. Kuumenna rypsiöljy kattilassa ja paista munkit kuumassa rasvassa (170–180 astetta). Paista munkit molemmin puolin, kunnes ne ovat kauniin ruskeita.
6. Siirrä munkit reikäkauhalla talouspaperin päälle valumaan. Sokeroi munkit lämpöisinä.

Resepti: Martat

Kansainvälistä saavutettavuuspäivää vietetään 18.5.

Tämä juttu on kirjoitettu selkokielellä. Selkokieli on eri asia kuin selkeä yleiskieli. Selkokielessä esimerkiksi sanat ja kielioppi ovat helpompia kuin yleiskielessä.

Selkotehtin ulkoasu on erilainen kuin yleiskielen. Selkotehtissä rivit ja kappaleet ovat lyhyemmät. Lisäksi tekstin vasen reuna on tasattu ja oikea reuna on liehu. Tällöin silmän on helpompi löytää uusi rivi.

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Jeesus-marssi Vappuna 1.5.2023

Klo 13 Lähtö kirkkopuistosta
Klo 14 Rukous- ja kiitoshetki kaupunginkirkossa

Järjestää: Jyväskylän kristilliset seurakunnat

Liput ja banderollit järjestäjien puolesta
(Ei omia lippuja)

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttioppaamme: asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi kirkonulkomaanapu.fi/testamentti **020 787 1201** (Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

KUA Kirkon Ulkomaanapu

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

SEURAKUNTATOIMISTO ark. klo 9–15
Vapaudenkatu 47, 40100 Jyväskylä
www.jyvaskylanseurakunta.fi

Virkatodistukset ja sukuselvitykset
041 730 2591 luovutus.akrlapua@evl.fi
Kirkkoon liittyminen, avioliiton esteiden tutkinta
041 730 2589 rekisterointi.akrlapua@evl.fi
Kaste- ja vihkivaraukset
050 363 2300 jyvaskylan.seurakunta@evl.fi
Hautauspalvelut
040 162 3982 jklark.hautauspalvelut@evl.fi
Päivystävä pappi 040 535 2328
Neuvonta 014 636 611

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Työntekijöiden yhteystiedot nettissä jyvaskylanseurakunta.fi
Työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@evl.fi ellei yhteystiedon yhteydessä toisin mainita.

Turvasa

Sanan Suvipäivät
16.–18.6.2023
Taulumäen kirkolla, Jyväskylässä
suvipaivat.fi

Järg. Kansan Raamattuseura yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan kanssa

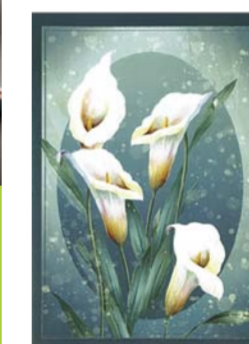
Kansan Raamattuseura

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Kukitamme Elämäsi Juhlat!

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1942
leikko@viherlandia.fi
Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

Lähetä osanottosi

Punaisenristinkauppa.fi
-> Adressien tekstaus
tai puh. 020 701 2211
arkisin 8.30-15.00

Punainen Risti

Tutustu nyt ihanaan Askel-lehteen Tilaa ilmainen näytelehti!

Tilaa helposti verkosta ja tutustu laadukkaaseen lehteen!

Lähetämme uusimman PDF-lehden sähköpostiisi! Ilmaisen näytelehden 0 € tilaaminen ei edellytä jatkotilausta eikä lehtitilaus astu automaattisesti voimaan näytelehden tilaamisen jälkeen.

0€

Peltsi Peltola:
Metsä on turvapaikka

<https://www.kotimaa.fi/naytelehti/>

Jos et ole vielä tilaaja, voit tutustua Askel-lehteen tämän ilmaisen näytteenumeron avulla. Tämän tutustumisedun voi hyödyntää vain yhden kerran.

LAKIASIANTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ

p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 36
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi

perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

Seuraava lehti ilmestyy 31.5.

Aineiston toimitus 17.5.

Henki & elämä

SANA SINULLE

Joh. 17:11-17

Sururyhmien ohjaaminen ja surevien kohtaaminen ovat työtehtäviä, joista pidän erityisen paljon. On kunniatehtävä saada kulkea hetken ajan ihmisen rinnalla vaikeassa elämäntilanteessa. Surevien kokemuksissa korostuu elämän (ja kuoleman) yllätyksellisyys. Leskeytynneiden kanssa puhumme usein siitä, mitkä yhteiset unelmat puolison kanssa toteutuivat ja mitkä jäivät toteutumatta. Mitä nuorempaan puoliso on menehtynyt, sen pitempi toteutumattomien unelmien lista on. Unelmat ja suunnitelmat kantavat eteenpäin, mutta lopulta elämä menee aivan omalla raiteellaan. Kuten Olavi Uusivirtakin laulaa: ”Mut kaikki menee toisin, joku suunnittelee mua paremmin.”

Näin nelikymppisyyden kynnyksellä sitä olettaa, että elämää on vielä jäljellä runsaasti - vähintäänkin muutamia vuosikymmeniä. Jos hyvin käy, niin viisikymmentäkin elinvuotta on aivan mahdollista. Tämän ololeksen varjolla huomaan sortuvani ”sitten kun”-ajatteluun. Esimerkiksi: myönnän olevani aika laiska liikkuja ja seipitin itselleni aina samaa tarinaa siitä, kuinka alan liikkua enemmän sitten kun... En edes tiedä miten tuo lause päättyy. Odotan, että elämäni saapuu johonkin tiettyyn pisteeseen, jossa vallitsee järkkymätön rauha ja taksapaino, ja tilaa tehdä kaikkia niitä asioita, joita tällä hetkellä lykkään. Järkeillään tiedän, ettei sellaista hetkeä välttämättä ikinä tule - siitäkin huolimatta, että elämäni jatkuisikin viisikymmentä vuotta eteenpäin. Lopulta tiedän hyvin vähän siitä, millaiseksi elämänpolkuni muodostuu tästä hetkestä eteenpäin.

Miten elää sen tosiasian kanssa, että langat ovat vain löyhästi meidän omassa käsissämme?

Pandemiovuosien ja Ukrainan sodan myötä olen oppinut ainakin olemaan kiitollinen jokaisesta annetuista elinpäivästä, jonka saan elää terveenä ja rauhasa. Armon näkeminen kaikessa, myös elämän vastoinkäymisissä ja jopa kuolemassa, auttaa eteenpäin. Huhtikuun viimeisen sunnuntain teema on ”Jubilate, riemuitkaa!”. Mistä sinä voisit tänään iloita, kiittää ja laittaa käytäntöön? Elämä on tässä ja nyt, ei sitten kun.

Minttu Pekkarinen

Kirjoittaja on kajaanilainen diakoni

Hengissä

Matt. 6:5-13

Jeesus opetti ja sanoi:

”Kun rukoilette, älkää tehkö sitä tekopyhien tavoin. He asettuvat mielellään synagogiin ja kadunkulmiin rukoilemaan, jotta olisivat ihmisten näkyvissä. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet. Kun sinä rukoilet, mene sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isäsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

Rukoillnesanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka kuvittelevat tulevansa

kuulluiksi, kun vain latelevat sanoja. Älkää ruvetko heidän kaltaisikseen. Teidän Isänne kyllä tietää mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette häneltä pyytäneetkään. Rukoilkaa te siis näin:

- Isä meidän, joka olet taivaassa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulokoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi, myös maan päällä niin kuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä

jokapäiväinen leipämme.

Ja anna meille velkamme anteeksi, niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meille velassa. Älkää anna meidän joutua kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta.”

- Isä meidän, joka olet taivaassa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulokoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi, myös maan päällä niin kuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä

Rukous luo yhteyttä Jumalaan

Mitä rukoileminen on?

Rukoileminen on ainakin kolme asiaa: pyytämistä, luottamista ja yhteyden kokemista. Rukoileminen on herrasta pyytämistä. Rukoillessa pyydetään toistarkoituksella. Voipa joku rukoilla Jumalaa testataksien. Rukoilemisesta on käytetty myös vanhempaa ilmaisua anominen.

Mitä enemmän ihminen rukoilee, sitä enemmän hän juurtuu Jumalan lapsen osaan. Lapsen oikeus on pyytää apua vanhemmaltaan. Jeesus opettaa luottamaan Jumalan hyvytyteen. Luukkaan evankeliumissa Jeesus sanoo, ettei taivaallinen Isämme vastaa pelkojemme mukaan antamalla meille jotain pahaa, kun pyydämme häneltä hyvää. ”Ei kai kukaan teistä ole sellainen isä, että antaa pojalleen käärmeeen, kun poika pyytää kalaa?” (Luuk. 11:11). Erityisesti Jeesus liittää opetuksen Pyhän Hengen saamisesta, uskon lahjan vastaanottamisesta. ”Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte.” Jumalan lupauksiin saa luottaa.

Rukous luo yhteyttä Jumalaan. Saamme luottaa, että Jumala kuulee minua. Joskus luottamuksemme on koetuksella. Onneksi usko on enemmän luottamusta, kuin varmuutta tai tietoa.

Miksi Jeesus kehottaa rukoilemaan salassa?

Jeesus varoitti tekopyhydestä. Jokaisella ihmisellä on omat taipumuksensa syntiin. Tekopyhyys on ylpeyttä. Oma hengellisesti etevyyttä voidaan näyttää niin ihmisten tatakseen. Rukoilemisesta on käytetty myös vanhempiä ilmaisuja anominen. Mitä enemmän ihminen rukoilee, sitä enemmän hän juurtuu Jumalan lapsen osaan. Lapsen oikeus on pyytää apua vanhemmaltaan. Jeesus opettaa luottamaan Jumalan hyvytyteen. Luukkaan evankeliumissa Jeesus sanoo, ettei taivaallinen Isämme vastaa pelkojemme mukaan antamalla meille jotain pahaa, kun pyydämme häneltä hyvää. ”Ei kai kukaan teistä ole sellainen isä, että antaa pojalleen käärmeeen, kun poika pyytää kalaa?” (Luuk. 11:11). Erityisesti Jeesus liittää opetuksen Pyhän Hengen saamisesta, uskon lahjan vastaanottamisesta. ”Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte.” Jumalan lupauksiin saa luottaa.

Miksi rukoileminen on tärkeää?

Martti Lutherilta on jäänyt mittava kokoluokan rukouksia elämän eri vaiheisiin ja hetkiin. Luther itse vetosi Jumalan uskollisuuteen mainitsemalla, että rukoileminen on Jumalan käsky, kehoitus. Tiedetään ihmisiä, jotka ovat sinnikkäästi rukoilleet Jumalaa ja lopulta saaneet pyyntönsä vastauksen.

Tiivistyskö Isä meidän -rukoukseen kaikki oleellinen?

Jeesus opettaa Isä meidän -rukouksella, mitä Jumala tahtoo meidän rukoilevan.

Pastori Juho Kamula saarnaa su 14.5. klo 16 Kortepohjan seurakuntakeskuksessa pidettävässä messussa.

Hengissä-palstalla Jyväskylän seurakunnan papit tulkitsevat Raamattua.

Lohduttavaa on, että rukous pitää sisällään pelkästään pyyntöjä. Isä meidän -rukoukseen tiivisty kaikki uskon kannalta oleelliset pyynnöt, Jumalan valtakunnan lähestyminen ja siellä eläminen.

”Kun mokaamme, jää murtuu”

Elämän juhlahetkissä kaikki ei aina suju suunnitellusti. Neljä Jyväskylän seurakunnan pappia kertoo vuosien varrella ristiäisissä, häissä ja hautajaisissa kokemistaan kommelluksista.

JAAKKO HEIKKINEN teksti
PIXABAY, JYVÄSKYLÄN
SEURAKUNTA kuvat

Annemari Siistonen muistaa elävästi kaksi vihkimislaisuutta, jotka eivät menneet aivan kirkkokäsikirjan mukaan.

- Kerran tulin kutsuneeksi morsianta vihkimisen aikana useamman kerran väärellä nimellä, ja tajutessani virheeni päädyin spontaanisti kiittämään Taivaan Isää siitä, että hän kyllä tuntee hääparin, vaikka pappi täällä tällä tavalla sekoileekin. Lausahdukseksi sai koko juhlaään nauramaan remakasti, Siistonen muistelee.

- Urani alkupuolelta mieleeni on jäänyt tilaisuus, jossa hääpari vihittiin vain papin ja todistajien läsnä ollessa, eikä edes kantoria ollut varattu. Musiikki soitettiin jostain suoratoistopalvelusta kaitumien avulla, ja jossain kohtaa palvelun mainokset pärähtivät soimaan. Häihin tuli sitten mainostauko.

Myös Miika Mäkisen mieleen juolahtavat ensimmäisenä häät, jotka olivat hänen uransa ensimmäiset.

- Koska kyseessä oli ihan ensimmäinen vihkimiseni, keskityin toden teolla hääparin nimiin. No, sulhasen nimi meni tietysti väärin, ja morsiamen hämmennyntynyt katse osoitti sen.

Mäkinen ajattelee mokailun olevan lahja, joka toimii ikään kuin työn polttoaineena.

- Monet ihmiset jännittävät meitä pappeja etukäteen. Meidän tekopyhyys on ylpeyttä. Oma hengellisesti etevyyttä voidaan näyttää niin ihmisten tatakseen. Rukoilemisesta on käytetty myös vanhempiä ilmaisuja anominen. Mitä enemmän ihminen rukoilee, sitä enemmän hän juurtuu Jumalan lapsen osaan. Lapsen oikeus on pyytää apua vanhemmaltaan. Jeesus opettaa luottamaan Jumalan hyvytyteen. Luukkaan evankeliumissa Jeesus sanoo, ettei taivaallinen Isämme vastaa pelkojemme mukaan antamalla meille jotain pahaa, kun pyydämme häneltä hyvää. ”Ei kai kukaan teistä ole sellainen isä, että antaa pojalleen käärmeeen, kun poika pyytää kalaa?” (Luuk. 11:11). Erityisesti Jeesus liittää opetuksen Pyhän Hengen saamisesta, uskon lahjan vastaanottamisesta. ”Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte.” Jumalan lupauksiin saa luottaa.

- Kun sitten menemme ja mokaamme, jää murtuu. Olen saanut palautetta, että on kiva, kun vähän mokasit ja hoidit tämän jotenkin normaalisti.

Kirsi Pohjola ja Eeva-Kaisa Rossi ovat olleet todistamassa ristiäiskommelluksia.

- Eräissä ristiäisissä kastevauva teki kakat juuri ennen h-hetkeä. Kakat nousivat vaipasta selkää pitkin niskaan asti, ja kastemeko tahraantui siinä samassa, Eeva-Kaisa Rossi kertoo.

- Onneksi paikan päältä löytyi lainattava varemme, jonka vanhemmat pystyivät vaihtamaan pienokaisensa ylle. Ehdimme veisata vieraiden kanssa neljä tilaisuuteen sopivaa virttä juhlaalun valmistautuessa tilaisuuteen uudestaan.

- Harvassa ovat varmasti papit, jotka eivät olisi joskus kastaneet lasta väärellä nimellä. Itse kastoin kerran vauvan hänen äitinsä nimellä. Niissä hetkissä sitä aina toivo, että tilannetta todistavilla ihmisillä riittää ymmärrystä ja huomintajua papin toilailla kohdattua, Kirsi Pohjola summaa.

Hautajaisiin liittyvien tarinoiden kohdalla papit pohtivat hetken, voiko kertomuksia jakaa.

- Kerran olimme aloittamassa siunaustilaisuutta, kunnes huomasimme, että vainaja puuttuu paikalta. Uurnaa ei ollut toimi-

ttettu krematoriosta kirkkoon, sillä sen kuljetuksesta oli ollut seurakunnan ja omaisten välillä epäselvyyttä, Eeva-Kaisa Rossi kertoo.

- Siinä vainaja todella myöhästyi omista hautajaisistaan. Omaiset lähtivät sitten hakemaan uurnaa, ja me muut odotimme kirkkosalissa tunnin verran saatuutta saapuvaksi. Ja jälleen kerran veisimme virsiä.

Pohjola muistaa kauhun tunteen, jota hän työsti päässään eräissä siunaustilaisuudessa.

- Minun kohdalleni sattui kerran tapaus, jossa unohtin kaikki kirjani ja paperini kotiin. Minulla oli mukanaani kone, mutta tietysti kappelissa ollut tulostin ei juuri silloin suostunut toimimaan, Pohjola tuskailee.

- En muistanut mitään suunnittelemani ja jouduin pyytämään erästä hautajaisvierasta kuvailemaan vainajaa minulle edes kahdella sanalla. Siinä hetkessä tajusin, että minun on nyt koottava itseni, pysyttävä rauhallisena, ja siunattava vainaja vain tämän lyhyen käytäväpuheen perusteella. Siitäkin lopulta selvitettiin.

Annemari Siistonen (vas.), Miika Mäkinen, Kirsi Pohjola ja Eeva-Kaisa Rossi ovat joutuneet yllättävienkin tilanteiden eteen ristiäisissä, häissä ja hautajaisissa.

Elämänkaari

KASTETUT

Ella Pauliina Blomberg
Sulo Unto Olavi Harjunheimo
Isla Helmi Maria Hartikainen
Tapio Alvar Hautala
Pilvi Bea Sinikka Huiikko
Eveliina Sofia Hyvönen
Mauno Vilho Tapani Kaastinen
Martti Pauli Kannaslahti
Vainö Petteri Karjalainen
Selina Isla Aurora Kauppila
Mette Erika Kilpi
Meea Olivia Kirvesoja
Melina Saga Unelma Kivisaari
Tobias Aarni Mikael Korhonen
Elias Eino Alvari Kosonen
Romeo Reino Kuitunen
Leona Eveliina Kumpula
Iiro Aimo Vihtori Kärkkäinen
Nelli Hilma Marjatta Kõnönen
Eevi Anna Sofia Laakkonen
Emilia Helena Lautainen
Daniel Milo Juhani Levaniemi
Luka Alvar Tapio Lievonen
Eino Frans Liimatainen
Mauno Juhani Liimatainen
Niilo Eemil Kaspien Liiri
Leo Oliver Lyyra

Atte Veikko Mikkolainen
Selma Tiitu Kaarina Mononen
Oliver Kimi Maximilian Mustonen
Jatta Ruusu Maria Peltonen
Janja Pioni Peura
Lovisa Livia Piittala
Luukas Ero Augustus Piittala
Olavi Iivari Pöntö
Tiara Aida Elea Raisio
Lucas Oliver Reh
Eveliina Enne Hannele Reinikainen
Pyry Aati Johannes Romo
Aava Emilia Runtuuori-Salmela
Benjamin Erik Adam Ryytänen
Joosua Joel Joonatan Saarinen
Manu Olavi Savelainen
Niilo Kasper Schulte
Liinu Loviisa Sirvio
Meeri Anna Kaarina Taalamo
Pyry Aleksanteri Tarvainen
Helmi Eevi Lilian Tepponen
Minnttu Maria Elviira Teriö
Miio Oskar Toivanen
Emma Olivia Vajesoja
Alma Ilona Venäläinen
Aurora Daniela Viinikainen
Lila Kukka Talvikki Välimaa
Nelli Tuulikki Ylimäki

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Mikko Pellervo Hyvönen ja Mirkka-Lea Helinä Pelkonen
Immanuel Eelis Kukkanen ja Suvi-lina Salonen

KUOLLEET

Leena Murtorinne 98 v
Eva Elisabeth Kuusela 97 v
Lyyli Orvokki Puolanen 96 v
Kalevi Johannes Rannila 95 v
Kerttu Ilona Nokipii 94 v
Elvi Maria Vuori 93 v
Aira Anneli Nummela 92 v
Eeva Eedit Sironen 92 v
Kerttu Johanna Halttunen 91 v
Anneli Haast 90 v
Eeva Liisa Penttinen 90 v
Mauri Olavi Tarvainen 89 v
Mauno Kalevi Järvinen 88 v
Ellen Seppälä 88 v
Esko Ensio Tynnelä 88 v
Erkki Ilmari Honkanen 87 v
Aira Pirjo Irmeli Parviainen 87 v
Saara Marjatta Tiainen 87 v
Olavi Allan Kosonen 86 v
Anna-Liisa Aavisto 85 v
Arvi Kalevi Ylönen 85 v
Liisa Marjatta Eskola 83 v
Keijo Uolevi Iivarinen 83 v
Taisto Hannes Tuikkonen 83 v
Ritva Leena Heikkinen 82 v
Salli Orvokki Keskinen 82 v
Terri Anneli Litmanen 82 v
Lauri Tapio Åberg 81 v
Markku Mikko Autio 80 v
Veikko Jalmariljäs 80 v
Sinikka Sylvia Myrryläinen 80 v
Kirsti Anneli Issakainen 79 v
Kaija Anneli Nyssönen 79 v

Laila Annikki Ahonen 78 v
Sirpa Anneli Kaarto 78 v
Vesa Kullervo Salminen 78 v
Hannu Juhani Kylmänen 76 v
Esa Ilmari Sade 76 v
Vesa Juhani Vuokila 76 v
Risto Aarno Mainio Ahonen 75 v
Kalevi Gunnar Kulju 74 v
Pekka Juhani Kärkkäinen 74 v
Riitta Annikki Oivanen 74 v
Leena Kaarina Vehki 74 v
Oliva Antero Schroderus 73 v
Paula Maria Nikander 71 v
Helvi Marjatta Ojajarvi 71 v
Thomas Arne Leppänen 69 v
Saila Iris Hellevi Remus-Heimonen 69 v
Hannu Markku Juhani Sukanen 69 v
Kari Tapani Lehtoranta 67 v
Kyösti Johannes Lappalainen 66 v
Harri Tapio Kuntala 61 v
Irma Anneli Navarrete 61 v
Pauli Tapio Pennanen 61 v
Timo Juhani Mäenpää 60 v
Kirsi Arja Orvokki Pellinen 60 v
Jarmo Juhani Kankaanperä 56 v
Tarja Anneli Lappalainen-Kajan 54 v
Ari Tapani Sippula 54 v
Marko Antero Syväno 46 v
Pyry Petteri Kortelainen 41 v
Aleksi Anton Ahonen 37 v
Toivo Aleks Elias Kallio 48 pv
Artturi Eelis Aleks Kallio 2 pv

Jumala,
Sinä olet läsnä tässä maailmassa.
Sinä olet tässä hetkessä.
Älä anna meidän mennä tämän läsnäolon ohitse.

Tapio Koivu

Enni Lehtovirta (vas.) ja Milla Malmlund ovat ilmoittautuneet vapaaehtoisiksi polkijoiksi Jyväskylän Pyöräilyviikon tapahtumaan, jossa kerätään varojen syöpäsairaiden lasten hyväksi.

Yön yli pyöräillen rahaa syöpäsairaille lapsille

JAAKKO HEIKKINEN teksti
MIKKO VÄHÄNIITTY kuva

Jyväskylän Kompassilla hypätään toukokuussa satulaan ja pyöräilään rahaa syöpäsairaille lapsille.

– Perjantai-illasta lauantaiamuun Kävelykadun Kompassilla poljetaan viittä kuntopyörää, ja jokaisesta poljetusta kilometristä lahjoitetaan euro Lasten syöpäsäätiö Aamulle ja Sylva ry:lle, Team Rynkebyssä pyöräilevä Enni Lehtovirta kertoo.

Hyväntekeväisyyspyöräilyn järjestää 5.–6. toukokuuta Team Rynkeby Järvi-Suomi yhdessä pyöräilyviikon pääjärjestäjän, Jyväskylän

Pyöräilyseura JYPS ry:n, kanssa.

Valtakunnallista pyöräilyviikkoa vietetään 5.–14. toukokuuta. Jyväskylässä kampanjaan otetaan osaa jo 21. kertaa.

– Tapahtumaan on vielä mahdollista ilmoittautua, niin tukijana kuin pyöräilijänäkin. Tukeminen tapahtuu varaamalla tapahtumasta vähintään puoli tuntia omiin nimiinsä, jonka aikana poljetut kilometrit tukija sitten sitoutuu maksamaan, Milla Malmlund avaa.

Sekä Lehtovirta että Malmlund ovat itse ilmoittautuneet vapaaehtoisiksi polkijoiksi tapahtumaan. Yhdessä he ovat jo jonkin aikaa

polkeneet Team Rynkeby Järvi-Suomen riveissä.

Jyväskylän he näkevät pyöräilykaupunkina, jossa kehityksen suunta on oikea.

– Pyöräkaistat, joilla polkiessa ei tarvitse varoa jalankulkijoita, ovat tietysti hieno juttu. Näin vanhana satakuntalaisena täytyy sanoa, että täälläpäin mäet haittaavat harrastamista. Maaston ansiosta haastetta löytyy, Lehtovirta nauraa.

Hyväntekeväisyyspyöräily
5.–6.5. kello 21.00–06.00
Kävelykadun Kompassilla.

Jyväskylän Pääsiäinen kokosi yli 2 300 kaupunkilaista

ELINA MANNINEN teksti
JESSE LIIMATAINEN kuvat

Jyväskylän seurakunnan pääsiäistapahtuma Jyväskylän Pääsiäinen kokosi huhtikuussa yli 2 300 kaupunkilaista taiteen äärelle. Esimerkiksi pitkäperjantain konsertti Bachin passioiden sävelin täytti Kaupunginkirkon. Pääsiäispäivänä esitetty nykysäveltäjä Ola Gjeilon *Sunrise Mass* kokosi Taulumäen kirkkoon lähes viisisataa kuulijaa.

– Erilaiset taidemuodot puhuttelevat ihmisiä eri tavoin. Yhdellä suurin tie sieluun kulkee musiikin ja toisella liikkeen, värien, kuvien tai sanojen kautta, toteaa Jyväskylän seurakunnan musiikin asiantuntija Maria Sahipakka.

Seurakunnan keräämässä yleisöpalautteessa monitaidefestivaalia kiiteltiin muun muassa musiikkitarjonnasta ja voimaannuttavista elämyksistä. Pääosin maksuttomaan ohjelmaan kuului lisäksi live art -konsertti, lasten taidetapahtuma ja Tuuli-Maaria

Jyväskylän Pääsiäisen tapahtumat puhuttelivat kaupunkilaisia.

Louhensalo-Lindströmin tanssiteos, kirjailijailta esseisti Antti Nylénin seurassa sekä virsilaulutapahtuma ja nuorille suunnattu Hieman erilainen iltarukous. Ohjelma huipentui Joseph Haydnin säveltämään ja Jyväskylän Sinfonian, Cantinovum-kuoron ja solistien tulkitsemaan *Luominen*-konserttiin.

Ohjelmaa järjestettiin tänä vuonna myös sairaala Novassa. Kahdella eri osastolla järjestetyissä kuvataidetyöpajoissa maalattiin kärsimyksen ja toivon värein kuva- ja yhteisötaiteilija Ulla Remksen johdolla.

Nuorille suunnattu Hieman erilainen iltarukous pidettiin Taulumäen kirkossa.

Elämästä

Elämässä pitää katsoa aina eteenpäin

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen Helena Kinnunen, 73 vuotta. Olen syntynyt Viitasaaressa ja elänyt lapsuuteni Ruotsissa, josta koulun alkaessa muutimme Jyväskylään. Viimeiset 38 vuotta olen asunut Huhtasuolla, jossa viihdyn todella hyvin.

Eläkkeelle jäin lähihoitajan työstä. Opiskelin lähihoitajaksi vasta nelikymppisenä. Aikuisopiskelijana suoritin saman kolmivuotisen koulutuksen yhdessä nuorten kanssa. Se oli todella ihanaa aikaa, vaikka valmistuimmekin laman keskelle 90-luvun alussa. Vakituista työpaikkaa en onnistunut saa-

maan, mutta pitkiä, määräaikaista sijaistuksia riitti hyvin kotipalvelussa, vanhusten ja kehitysvammaisten parissa.

Perheeseeni kuuluu nykyisen puolisoni Pekan lisäksi neljä lasta ja kaikkiaan kymmenen lastenlasta, joista nuorin on vasta alle vuoden ikäinen. Vietämme paljon aikaa lähellä asuvien tyttärienpoikien kanssa.

Kuskaamme heitä harrastuksiin, ja he käyvät viikonloppuisin meillä syömässä. Mummu pyydetään myös leipomaan synttäreille ja muihin juhliin, sillä tykkään leipoa.

Viihdyn hyvin kotona, mutta minulla on myös omat harrastukseni. Naisten rupattelukerho kokoontuu Huhtasuon Kylätoimistolla kerran viikossa. Puhumme milloin mistäkin, välillä aroistakin aiheista, ja saamme tukea toisiltamme. Kylätoimistolla on mukava pistäytyä muutenkin ja osallistua vaikka bingoon. Toisten tapaaminen pitää virkeänä ja mielen hyvänä.

Päiväkeskuksissa olen käynyt laulattamassa yhteislauluja kitaran säestyksellä jo vuosien ajan. Joka kerta on hieno nähdä, miten vanhusket tykkäävät laulaa yhdessä. Laulamista saan paljon iloa itsekin. Musiikista innostuin jo nuorena, sillä keikkailin pitkän Keski-Suomea Make Tenhunen ja Veikko Ruuhilahti-orkestereiden solistina. Olin silloin vasta 15-vuotias. Keikkailua kesti neljä vuotta, mutta into musiikkiin jäi.

Olemme reissanneet Pekan kanssa useita kertoja ulkomailla. Korona sotki matkustamista, mutta haaveissa on vielä ainakin matka Israeliin katsomaan raamatunhistoriallisia paikkoja.

Tähän ikään mennessä olen ehtinyt paljon. Jokaisella meistä on myös omat murheensa, mutta asenteeni on ollut katsoa aina elämässä eteenpäin.

Helena Kinnunen on asunut Huhtasuolla 38 vuotta. Tärkeä paikka Kinnuselle on Huhtasuon Kylätoimisto, jossa voi tavata muita ihmisiä ja osallistua monipuoliseen toimintaan.